

بازار جهانی

فلز مس

تهیه و تنظیم: محمدرضا خدرلو
Khederlou@gmail.com/

اطلاعات موجود بگیرند.

در ماه های اخیر، هیچ یک از این عوامل نتوانسته اند به تنهایی نقش اساسی در تعیین روند قیمت جهانی فلز مس ایفا کنند، همچنان که نقش توامان این عوامل نیز نتوانسته روند صعودی گذشته را مورد تهدید جدی قرار دهد و شاید بتوان گفت با تغییر هر یک از عوامل موثر بر بازار جهانی مس، قیمت این فلز تحت تاثیر آن عامل قرار گرفته و با توجه به این که برخی از این عوامل نقش تضعیف کننده و برخی دیگر نقشی تقویت کننده در تعیین قیمت داشته اند، بنابراین پیش بینی روند قیمتی فلز مس هم به شدت تحت تاثیر این عوامل قرار گرفته به طوری که پیش بینی کارشناسان و تحلیلگران بازار جهانی فلزات را در تعیین روند آینده قیمت مس، با چالش جدی مواجه ساخته است. برخی از مهم ترین عوامل تضعیف کننده و عوامل تقویت کننده اخیر عبارتند از:

عوامل تضعیف کننده:

۱- پیش بینی واردات چین در سال ۲۰۰۸: با توجه به روند رو به رشد تولید، افزایش واردات فلز مس توسط کشور چین به مفهوم رشد تقاضای مصرف مس در بزرگترین اقتصاد مصرف کننده فلزات در جهان است که این رخداد می تواند به قیمت های بالاتری برای فلز مس منتهی شود. برعکس کاهش واردات مس توسط چین به کاهش قیمت این فلز در سطح جهانی می انجامد.

بر اساس آخرین آمارها تولید داخلی مس در چین در سال ۲۰۰۸ حدود ۳/۸ میلیون تن بود حال آنکه این رقم برای سال ۲۰۰۷ میلادی برابر ۳/۴ میلیون تن بوده است. بنابراین در سال ۲۰۰۸، تولید مس در چین نزدیک به

یافت. در حال حاضر، انجام معاملات مس در بورس های کالایی صورت می گیرد و بسیاری از معامله گران برای کاهش میزان ریسک معاملات اقدام به انجام معامله در بازار نیویورک که حجم بالای معاملات را در اختیار دارد، می نمایند. شیلی بزرگترین تولیدکننده مس دنیاست که نزدیک به یک سوم تولیدات جهانی را در اختیار دارد. فروش خارجی مس بیش از نیمی از کل درآمد صادرات این کشور را تشکیل می دهد.

عوامل موثر بر قیمت:

افزایش چهار برابری قیمت جهانی فلز مس در چهار سال گذشته، توجه کارشناسان و تحلیلگران بازار جهانی فلزات را به سمت عوامل موثر بر نوسانات قیمت فلز سرخ و چشم انداز قیمت این فلز ارزشمند جلب کرده است. گذشته از تمامی عوامل تاثیر گذار بر قیمت جهانی مس، کاربردهای وسیع این فلز در صنایع مختلف از قبیل ساختمان سازی، خودروسازی، صنایع الکترونیکی و غیره، نبود جایگزین برای فلزات به طور عام و فلز مس به طور خاص، روند رو به رشد اقتصاد جهانی و افزایش تقاضای روزافزون فلزات و نیز ثابت بودن میزان موجودی معادن و عدم کشف معادن جدید مس در چند سال اخیر، از جمله عواملی هستند که در بلندمدت، چشم انداز مثبتی را پیش روی فلز مس ترسیم می کنند. اما به هر حال تمامی این عوامل مربوط به بلندمدت هستند و شاید چندان برای خریداران و فروشندگان کنونی مس، شرکت های تولید کننده و مصرف کننده این فلز و سهامداران آنها جذاب نباشند و آنها بیشتر به دنبال آگاهی یافتن از عوامل موثر بر قیمت مس در کوتاه مدت و میان مدت باشند تا بتوانند تصمیمات جاری خود را براساس

مس یکی از قدیمی ترین کالاهایی است که بشر با آن به انجام معامله پرداخت و بعدها در اقتصاد جهان تحولی بزرگ ایجاد گردید. مس، سومین فلزی است که پس از آهن و آلومینیوم بیشترین کاربرد را برای بشر دارد و در صنایع مهمی از جمله در کارخانجات تولیدی و صنعتی نقش بسیار مهمی ایفا می کند. استخراج پر سود این فلز با استفاده از فنون خاص و در حجم بالا صورت می گیرد و عرضه آن نیز بسته به عوامل سیاسی است بویژه در کشورهایی که دولت بطور انحصاری تولید و فروش آن را در اختیار دارد. مس برای اولین بار در حدود ۷۰۰۰ سال پیش مورد استفاده قرار گرفت. نرمی و انعطاف پذیری و رنگ و دوام آن از ویژگی هایی بود که بشر توانست با استفاده از آن برای خود ابزار و سلاح تهیه کند. پنج هزار سال پیش، با ترکیب مس و قلع، برنز تهیه شد که این دستاورد، عصر جدیدی را برای این فلز بوجود آورد. بدین ترتیب، مس به عنوان کالایی تجاری، هویتی معاملاتی بدست آورد.

در اواسط سال ۱۸۰۰، انگلیس با استفاده از فناوری های خاص خود در ذوب این فلز، توانست یک چهارم کل معاملات مس جهان را در اختیار بگیرد. از آنجایی که این فلز در طبیعت به صورت سنگ موجود بود، بهتر آن بود که ابزارها و فن آوری ذوب سنگ مس در کنار معادن قرار می گرفت و محصول نهایی از آنجا به بازار عرضه می شد. در قرن ۱۹، اکتشافات معادن مس در آمریکای شمالی، شیلی و استرالیا، موقعیت برتر انگلیس در عرصه تولید و فروش مس را دچار چالش کرد. در اوایل قرن بیستم، با ظهور فناوری های جدید، ایالات متحده توانست سنگ معدن بیشتری را استحصال و تبدیل به مس کند. بدین ترتیب، بازار جهانی مس، وسعت بیشتری

دارندگان سایر پول‌ها خواهد بود. بر همین اساس و به منظور ثابت ماندن ارزش فلزات در برابر سایر پول‌ها، با کاهش ارزش دلار، قیمت دلاری فلزات افزایش می‌یابد. از طرف دیگر با کاهش ارزش دلار، معامله‌گران و واسطه‌ها در بازارهای مالی بین‌المللی، مبالغ پولی خود را از بازارهای پولی به بازارهای کالا و فلزات منتقل می‌کنند تا بتوانند ارزش پول خود را حفظ کنند که حضور و هجوم واسطه‌ها و خریدهای جدید آنها از فلزات و سایر کالاها نیز خود در افزایش قیمت‌ها موثر است. بخشی از نوسانات اخیر قیمت جهانی فلز مس به کاهش ارزش دلار آمریکا در برابر سایر پول‌های بین‌المللی به ویژه یورو، ین، پوند و یوان مربوط می‌شود. کاهش‌های اخیر در ارزش دلار آمریکا نیز بیشتر متاثر از افزایش تورم و کاهش رشد اقتصادی اخیر در این کشور است. با توجه به قوی بودن احتمال رشد قیمت‌ها و تداوم رکود در اقتصاد ایالات متحده آمریکا به ویژه در بخش ساختمان‌سازی، احتمال تداوم کاهش ارزش دلار در برابر سایر پول‌های بین‌المللی در سال ۲۰۰۹ چندان دور از ذهن نیست.

به هر حال به رغم اذعان به این نکته که کاهش ارزش دلار به افزایش قیمت فلز مس می‌انجامد؛ ولی به یک نکته مهم‌تر نیز باید توجه کرد و آن هم عامل کاهش ارزش دلار و اثر مستقیم این عامل در بازار فلزات است. همان‌طور که در بالا اشاره شد با توجه به این که عامل اصلی کاهش ارزش دلار آمریکا، رشد تورم و تداوم رکود در اقتصاد آن است و این عامل نیز خود به کاهش تقاضای فلزات منجر می‌شود، لذا اثر مستقیم تضعیف اقتصاد ایالات متحده در کاهش قیمت فلزات به ویژه کاهش قیمت فلز مس آشکار می‌شود. بنابراین انتظار می‌رود که کاهش ارزش دلار زمانی که ناشی از عملکرد ضعیف تر اقتصاد ایالات متحده باشد، تنها بتواند بخشی از اثر کاهش قیمت ناشی از کاهش تقاضای فلزات را جبران کند. بنابراین با در نظر گرفتن دلایل کنونی کاهش ارزش دلار آمریکا، نمی‌توان از این عامل به عنوان عاملی اساسی در افزایش قیمت فلز مس یاد کرد و در نهایت در بلندمدت، کاهش ارزش دلار اثری مثبت بر قیمت جهانی فلز مس بر جای نخواهد گذاشت.

۲- احتمال کاهش نرخ بهره در ایالات متحده: سیاست‌گذاران اقتصادی و مقامات پولی در اقتصاد ایالات متحده به منظور سیاست‌گذاری اقتصادی و هدایت اقتصاد به سمت روند رو به رشد و تعادل بلندمدت آن، از نرخ بهره به عنوان یک ابزار سیاست‌گذاری در چارچوب سیاست‌های پولی و مالی این کشور،

فلز مس در این کشور است. در چند سال گذشته و به ویژه چند ماه اخیر، آمار دلسردکننده‌ای از فروش واحدهای ساختمانی موجود و جدید منتشر شده است.

بر اساس بررسی‌های سایت بلومبرگ، کارشناسان اقتصادی انتظار دارند که فروش واحدهای ساختمانی به کمترین مقدار آن در ۶ سال گذشته برسد. در چند ماه گذشته اخبار امیدوارکننده‌ای از فروش واحدهای ساختمانی جدید نیز به گوش نرسیده است. در مجموع انتظار می‌رود با توجه به تداوم رکود در بخش ساختمان‌سازی ایالات متحده آمریکا در سال ۲۰۰۹ که بخش زیادی از مصرف فلز مس را به خود اختصاص می‌دهد، قیمت فلزات به ویژه مس، تمایلی برای افزایش‌های بیشتر نداشته باشند.

۳- افزایش موجودی‌ها در بورس فلزات لندن: موجودی فلز مس در بازارهای بین‌المللی نظیر لندن، نیویورک و شانگهای، اثر زیادی بر تغییرات قیمت مس در سطح جهانی بر جای می‌گذارد، به طوری که با افزایش موجودی انبارها، قیمت مس کاهش و با کاهش موجودی‌ها قیمت مس در بازارهای جهانی افزایش می‌یابد.

عوامل تقویت‌کننده:

۱- احتمال تداوم در کاهش ارزش دلار آمریکا: کاهش یافتن ارزش دلار آمریکا در برابر سایر واحدهای پول بین‌المللی، فلزات را برای دارندگان سایر پول‌ها جذاب‌تر از گذشته می‌کند. با در نظر گرفتن این مساله که فلز مس با قیمت‌های دلاری در بازارهای جهانی معامله می‌شود، در واقع کاهش ارزش دلار به معنای ارزان تر شدن فلزات (و فلز مس) برای

۱۲ درصد افزایش یافت. این کشور در سال ۲۰۰۸، بالغ بر ۱/۳۵ میلیون تن مس وارد کرد، حال آن که برآورد واردات برای ۲۰۰۷ در حدود ۱/۴۶ میلیون تن بود. بنابراین در سال ۲۰۰۸، واردات فلز مس توسط چین ۸ درصد کاهش یافت.

اگر نگاهی به واردات مس چین در سال ۲۰۰۶ میلادی که حدود ۸۲۷ هزار تن بود بی‌افکنیم و این مقدار را با برآورد واردات این کشور در سال ۲۰۰۷ (یعنی ۱/۴۶ میلیون تن) مقایسه کنیم، به نرخ رشد احتمالی حیرت‌انگیز واردات مس چین در سال ۲۰۰۷ نسبت به سال قبل می‌رسیم. این نرخ رشد که حدود ۷۷ درصد می‌شود، بیشتر به دلیل رشد مصرف مس در اقتصاد چین است که بخش نسبتاً زیادی از جهش‌های قیمتی فلز مس را در چهارماه ابتدای سال ۲۰۰۷ میلادی توضیح می‌دهد.

بنابراین انتظار کلی این است که با کاهش واردات مس توسط چین در سال ۲۰۰۹ میلادی و اشباع بازار داخلی آن که بیشتر ناشی از بحران مالی در جهان و پیشی گرفتن نرخ رشد تولید نسبت به نرخ رشد مصرف مس توسط اقتصاد آن است، بر موجودی انبارهای مس در بازارهای بین‌المللی افزوده شده و قیمت فلز مس از ادامه روند صعودی خود بازمانده و حتی روند کاهش‌ی در پیش گیرد.

۲- تداوم رکود در بخش

ساختمان‌سازی ایالات متحده آمریکا: اقتصاد ایالات متحده آمریکا پس از چین به عنوان بزرگ‌ترین مصرف‌کننده فلزات در دنیا شناخته می‌شود. بخش ساختمان‌سازی اقتصاد آمریکا بزرگ‌ترین بخش مصرف‌کننده

موجودی فلز مس در بازارهای بین‌المللی نظیر لندن، نیویورک و شانگهای، اثر زیادی بر تغییرات قیمت مس در سطح جهانی بر جای می‌گذارد، به طوری که با افزایش موجودی انبارها، قیمت مس کاهش و با کاهش موجودی‌ها قیمت مس در بازارهای جهانی افزایش می‌یابد

انتظار می رود قیمت مس به دنبال ابهاماتی در مورد ابعاد گسترش آشفستگی مالی جهانی و تقاضای بعدی برای فلزات صنعتی باز هم کاهش پیدا کند

استفاده می کنند. به عنوان مثال زمانی که اقتصاد در دوره رکود قرار می گیرد، آنها با کاهش نرخ بهره، به تحریک اقتصاد کلان از طریق تحریک تقاضای کل کمک می کنند. کاهش نرخ بهره به کاهش پس انداز، افزایش مصرف و رشد سرمایه گذاری کمک می کند. از این طریق، اقتصاد با رشد سرمایه گذاری و مصرف، از کساد به سمت رشد بلندمدت آن هدایت می شود. بنابراین انتظار می رود با کاهش نرخ بهره، تقاضای سرمایه گذاری و به تبع آن تقاضا برای فلزات افزایش یافته و قیمت فلزات افزایش پیدا کند. اخیراً در جریان آشفستگی ایجاد شده در بازارهای مالی که ناشی از بحران سال جاری میلادی و وجود کسادی های اخیر در بزرگ ترین اقتصاد دنیا بود، سیاست گذاران اقتصادی در ایالات متحده، اقدام به کاهش نرخ بهره کردند که همین امر باعث شد تا قیمت جهانی فلز مس نیز که کاهش یافته بود، به روند افزایشی خود بازگردد.

۳- احتمال بروز مجدد اعتصابات کارگری: مناقشات کارگری در معادن مس بزرگ ترین کشورهای تولیدکننده این فلز یعنی شیلی، پرو و مکزیک، با ایجاد اختلال در روند تولید و عرضه و ترس معامله گران از جهش قیمت هادر آینده، به دفعات زیادی به افزایش قیمت مس در بازارهای جهانی در زمان بروز اعتصابات کارگری انجامیده است. افزایش قیمت مس در چهار سال اخیر، کارگران معادن مس و سندیکاهای کارگری را مصمم کرده تا با دست زدن به اعتصاب، حقوق بالاتر و مزایای بازنشستگی بیشتری را از کارفرمایان خود مطالبه کنند که همین امر افزایش قیمت ها را تشدید کرده است. در چند سال گذشته همراه با افزایش قیمت جهانی مس، آمریکای لاتین اتفاق افتاده است که احتمال تکرار آن هیچ گاه صفر نخواهد بود؛ اگر چه وقوع بحران اقتصادی در تمام جهانی مقداری از این احتمال کاسته است.

چین و بازار جهانی:

برخی تحلیلگران با توجه به احتمال بروز معضلات در بازار مس معتقدند در هفته های آینده این بازار دچار ناملایمات بیشتری خواهد

شد.

بری کیلتون تحلیلگر ارشد و مدیر تولید دپارتمان مس کمپانی ریونتو در مصاحبه ای با سایت رسمی داو جونز اعلام کرده است بازار مس در حال تجربه کردن بیشترین مشکلات و اختلالات در زمینه عرضه مس در طول تاریخ ۵۰ ساله خود است. این کارشناس با بیان اینکه میزان اختلال و قطع عرضه مس به طور میانگین دو تا چهار درصد از کل عرضه در طول سال است، افزود: در نیمه دوم سال جاری این میزان (و احتمالاً اوایل سال ۲۰۰۹ میلادی) بین چهار تا شش درصد خواهد بود. کیلتون ادعا کرد اکثر شرکت های دیگر تمایلی برای گسترش پروژه های اکتشافی و استخراجی خود ندارند. نوسانات بازار جهانی مس از زمانی شدت گرفت که میزان تقاضای چین کاهش یافت. بازار چین یکی از معیارهای بسیار مهم تعیین کننده قیمت مس است به گونه ای که با رشد قابل توجه خرید مس توسط چین از بازارهای جهانی قیمت این فلز رشد جهش وار خود را آغاز کرد و هم اکنون که تقاضای چین به دلیل رکود اقتصاد جهانی و بحران مالی کاهش یافته در روند نزولی قیمت مس تاثیر گذار بوده است.

کاهش واردات مس توسط چین باعث شد قیمت مس در بورس فلزات شانگهای نیز نسبت به بازار LME در رده پایین تری قرار گیرد. کارشناسان معتقدند تداوم رکود اقتصادی، آغاز مجدد اعتصابات کارگری، نوسانات قیمت نفت و کاهش ارزش بهای دلار در بازار جهانی و... هر کدام می توانند نقش تعیین کننده ای در کاهش

یا افزایش قیمت مس داشته باشند اما میزان خرید مس توسط چین خود به تنهایی دلیل مهمی برای نوسانات قیمت مس خواهد بود.

بنابر گزارش منتشر شده از سوی بانک جهانی، مس نیز در ماه جولای از بالاترین قیمت خود طی سال جاری میلادی بر خوردار بوده به طوریکه هر تن مس در این ماه به قیمت ۸۴۱۴ دلار در بازارهای جهانی خرید و فروش شد؛ اما این قیمت در ماه ژوئن با کاهش ۲۰۰ دلاری به ۸۲۶۱ دلار رسید و بالاخره در ماه آگوست هر تن مس به قیمت ۷۶۳۵ دلار معامله شد. بررسی بازارهای جهانی نشان می دهد روند نزولی قیمت مس باعث شد تا هر تن از این ماده معدنی در ماه سپتامبر ۶۹۹۱ دلار و در ماه اکتبر با کمترین قیمت یعنی ۴۹۲۶ دلار خرید و فروش شود و در نهایت به ۳۷۱۷ دلار در ماه نوامبر برسد.

تحلیلگران می گویند: قیمت پایه مس در ماه نوامبر ۲۰۰۸ در بورس کالای هندوستان ۱/۱۳ درصد یعنی ۱۷۵/۶ روپیه در هر کیلو کاهش داشته است. انتظار می رود قیمت مس به دنبال ابهاماتی در مورد ابعاد گسترش آشفستگی مالی جهانی و تقاضای بعدی برای فلزات صنعتی باز هم کاهش پیدا کند. تحلیلگران معتقدند: به دنبال روابط تجاری میان لندن و شانگهای، واردات به مقدار زیادی محرک قیمت ها بوده و لزوماً نشان دهنده میزان تقاضا در چین نیست. در حالی که قیمت پایه مس برای خرید نقدی در ماه دسامبر سال ۲۰۰۸ در بورس فلزات لندن ۳۲۳۲ دلار برای هر تن اعلام شده است.